

Boj s narůstající rezistencí vůči antibiotikům se stává celosvětovou zdravotnickou prioritou

Ministerstvo zdravotnictví (MZ) a Ministerstvo zemědělství (MZe) ve spolupráci s Kanceláří Světové zdravotnické organizace v ČR (WHO), Státním zdravotním ústavem (SZÚ) a Českou lékárnickou komorou (ČLnK) upozorňuje u příležitosti Evropského antibiotického dne, který připadá na 18. listopadu, na rostoucí nebezpečí výskytu bakterií odolných vůči většině antibiotik.

Evropský antibiotický den je iniciativa v oblasti zdraví koordinovaná Evropským centrem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), jejímž úkolem je poskytnout odbornou, technickou a politickou podporu na zajištění národních kampaní k zodpovědnému používání antibiotik. Evropský antibiotický den je organizován s podporou Světové zdravotnické organizace a je partnerským projektem Světového antibiotického týdne probíhajícího ve dnech 14. – 20. listopadu 2016.

Antibiotická rezistence se stává v současné době i politickým tématem. Na valném zasedání OSN v září letošního roku byla přijata rezoluce upozorňující na nebezpečí narůstající antibiotické rezistence. **„Je odhadováno, že pokud bude rezistence narůstat stejným tempem jako dosud, bude v roce 2050 neléčitelná infekce vyvolaná multirezistentním mikroblem nejčastější příčinou úmrtí,“** říká Helena Žemličková, vedoucí Národní referenční laboratoře pro antibiotika.

Dle údajů ECDC je narůstající výskyt rezistentních bakterií typu *Escherichia coli* a *Klebsiella pneumoniae*, které patří k nejčastějším původcům nemocničních infekcí v Evropě, velmi znepokojující. **„Také u nás se již u pacientů objevily bakterie, které byly rezistentní i vůči antibiotikům, jež jsou rezervována pro léčbu infekcí vyvolaných mikroby, na které běžně používaná antibiotika nezabírají,“** dodává Jaroslav Hrabák, manažer Biomedicínského centra.

„Lékařníci jakožto odborníci na léky jsou si vědomi rizik, která při nesprávném užívání antibiotik mohou dopadnout na celou společnost a na naše budoucí generace. Proto se k Evropskému antibiotickému dni připojujeme již sedmým rokem a tuto osvětovou akci jsme prodloužili na celý Antibiotický týden v prostředí lékáren; pacientům poskytujeme odborné poradenství a materiály o správném užívání antibiotik. Počet lékáren, které se do osvěty zapojují, se každoročně zvyšuje – v letošním roce jich bude téměř 700. Úzce spolupracujeme také se studenty farmaceutických fakult, kteří s námi během Antibiotického týdne provádějí již od prvního ročníku dotazníková šetření mezi pacienty o jejich povědomí o antibioticích. Pracujeme s výsledky dotazníků zaměřených na dospělé i dětské pacienty a data využíváme pro přípravu vzdělávacích materiálů v dalších ročnících. Jen v loňském roce se studentům a lékárníkům podařilo vyzpovídat více než 2000 pacientů,“ popisuje zapojení lékárníků do kampaně Lubomír Chudoba, prezident České lékárnické komory.

Boj s antibiotickou rezistencí se ovšem netýká pouze oblasti zdravotnictví, ale zasahuje i do používání antibiotik v zemědělství. **“Ministerstvo zemědělství si uvědomuje svůj díl odpovědnosti s ohledem na potřebu omezování šíření rezistence k antimikrobním látkám a realizuje řadu konkrétních opatření k odpovědnému používání antimikrobik, včetně přípravných kroků k vypracování nového národního akčního plánu k tlumení rezistence, jehož schválení se předpokládá v roce 2017,”** zdůraznil náměstek ministra zemědělství Jiří Šír a dodal: **„Je potřeba soustředit se na neustálé zlepšování zdraví stád a zkvalitňování podmínek chovu zvířat, které povede ke snížení potřeby a tím i používání antibiotik ve veterinární oblasti a ke zkvalitnění tuzemské produkce potravin.“**

„Letošní akce Evropského antibiotického dne jsou zaměřeny na posílení zodpovědnosti předepisujících lékařů, pacientů a laické veřejnosti za správné používání antibiotik tak, aby byla tato léčiva používána pouze v situacích, kdy jsou pro léčbu nezbytná. Jak ukázal poslední průzkum veřejnosti Eurobarometr zveřejněný 18. června 2016, třetina Čechů se domnívá, že antibiotika působí proti nachlazení a chřípce, ovšem v porovnání s předchozími průzkumy je zřejmé, že povědomí o správném používání antibiotik se stále zlepšuje,“ shrnula Helena Žemličková.